

Texten är automatiskt genererad. Vi har i nuläget endast möjlighet att erbjuda transkriberingar i obearbetad form.

Om man backar tillbaka tid. Då jag inte var många till det så hade man faktiskt ingen aning. Det är alltså runt 50 procent av unga som inte känner sig behövda, som inte känner sig inkluderade och ännu fler som inte känner att de har inflytande.

Det är ju en utveckling som är väldigt farlig.

Vilken roll spelar de unga i landsbygdens utveckling? Det är det vi ska prata om i det här avsnittet av landet. Välkomna!

Jag heter Malin Marcko. Andelen som är under trettio år i riksdag, landsting och kommunfullmäktige är kraftigt underrepresenterade. Ungdomspolitikens mål är att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att formasina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Landsbygdspolitik lyfter likvärdiga förutsättningar för människor att arbeta, bo och leva på landsbygden.

Även EU rådet uppmanar medlemsstaterna att jobba med strategier som ska ge bättre möjligheter för ungdomar som bor utanför storstadsregionerna. Så hur ska unga få mer inflytande? Och vilken roll spelar unga på landsbygden för utvecklingen i dag? För att diskutera det här så har vi med oss Per Callenberg som är statssekreterare hos landsbygdsminister Jennie Nilsson. Lena Nyberg, generaldirektör på Myndigheten för ungdoms och civilsamhällesfrågor.

Bartosz Stroinski som är förbundsordförande i Förbundet Vi unga. Och så Lovisa Wallin som har varit med i Falköpings kommuns verksamhet Unga tar ordet, välkomnar alla fyra.

Jag vill börja med Lovisa, tänkte jag. Hur delaktig känner du dig i utvecklingen på orten där du bor? Jag skulle säga att Falköping är väldigt duktiga på att inkludera ungdomar så att de får inflytande och har en påverkan just för våran verksamhet Unga tar ordet.

Men om man backar tillbaka tid då jag inte var många för det så hade man ju faktiskt ingen aning om hur man kunde påverka eller om man hade ett inflytande huvud taget.

Lena, du jobbar ju på Myndigheten för ungdoms och civilsamhällesfrågor och ni har tagit fram rapporten Fokus.18.

Vilka ska med? Kan du kort ge oss en bild om vad som finns i den rapporten? Just 2018 så tog vi fram en rapport som handlade om att se. Hur ser det ut? Skillnademellan om man som ung bor på glesbygd, landsbygd däremot i storstad? Då kunde vi konstatera för det första att 46 procent av unga känner sig inkluderade generellt. Och då är det ju så att de unga som bor på landsbygden eller på landsbygden eller i glesbygden

känner sig mindre inkluderade. Det gör också unga som bor i stadsdelar med låg valdeltagande och högarbetslöshet.

Däremot unga i storstäder som bor i mer välsituerade områden. De känner sig mer inkluderade. Samma sak gäller inflytande, fast på lägre nivåer. Och samma sak gäller när det gäller om man känner sig behövd. Så det här är mycket skrämmande siffror tycker jag. Det är runt 50 procent av unga som inte känner sig behövda, som inte känner sig inkluderade och ännu fler som inte känner att de har inflytande. Och skillnaderna mellan glesbygd där landsbygden och storstad är stor. Men det finns tydliga likheter mellan områden som vi då kanske ibland kallar för utanförskapsområden och glesbygden och landsbygd. Så här finns det verkligen något att ta sig an.

Bartosz är det här något som du känner igen dig i? Jag själv har ju stor möjlighet att påverka att ta del av inflytande genom mitt engagemang i civilsamhället. Men generellt sett ser man framför allt jag som också bor på landsbygd, har själv sett hur andra inte känner sig inkluderade, hur de ser att ledningen och kommunstyrelsen att de som fattar besluten, det är några vi inte kan nå. Vi vet inte vilka de är och det är ju en utveckling som är väldigt farlig, både för demokratin men också för vårt samhälle i stort. Per du som har närmast den högsta politiken på DNA i denna fråga. Vad tänker du om att unga inte känner sig inkluderade? Det är ganska välbekant för oss att det är så och det är förstås en väldigt sorglig situation. Jag tror att vi är många som jobbar för att detta ska ändras och vi beredda också göra mer för att det ska ändras. Samtidigt så är det ju rätt, så rätt, så svårt, det måste man erkänna. Jag jobbar mest med landsbygden då

och då. Det handlar om lite olika saker. För mig blir det mer koka. Vad gör vi politiskt så är ju det rent. Vad har man för

förutsättningar därman bor? Det kan handla om allt. Hur långt har jag för att kommatill skola eller fritidsintressen och hur tar jag mig dit? Det är ju väldigt mycket konkret på det sättet. Sen kan man byggapå det där. Finns det, finns det ett kulturutbud eller finnsdet ett fritids utbud där jag bor och där kan ju växa oerhört mycket. Sådet rena perspektivet tycker jag man känner som att man är en delav samhället eller om man är avskuren som det ska varai landsbygd och glesbygd. Politik. Det andra är ju det som handlar om att påverka och vilkamöjligheter att förändra den situation vi är. Och då då det som vi gör, vi som jobbar med landsbygdsfrågor. De pengar som på olika sätt kommer ut i insatser. Det handlar om attförsöka trycka så mycket som möjligt uti lokala initiativ på olika sätt. Kan du ge något exempel på något konkret som du känner attdet här i den här kommunen eller i den här frågan så är man på rättväg. Vi har jättemånga fina projekt, men vi jobbar med nåt som inte lider. Som en metod som kommer också via EU som integör en stor ansökan till Tillväxtverket utan det kan man haett lokalt. Så har vi ett exempel. Det var två unga kvinnori Halland som hade ett fantastiskt projekt förra året som de också fickett pris för. Och om ungamöjligheter de startade kommer jag ihåg exaktvad det var. Men att man om man är tvåunga människor som vill dra i gång en verksamhet för att förbättramöjligheterna för unga att ha en verksamhet hade nån slags läger. Då kunde de söka pengar för det härlägrat lokalt och få ordentligt med resurser och administrativtstöd utan att det var omöjligt. Det finns jättemånga sådana fina exempel där ute och de jag jobbar med att skapa de härförutsättningarna, att alla känner ansvaret för att kunna taut de där pengarna. Lena du ville kommentera? Ja, det är naturligtvis så att det ser olika ut i vårt avlånga land. Men det som är symptomatiskt tycker jag äratt många unga upplever bristandestolthet för sin hembygd på orter där det inte finns bra service och att det inte finns mötesplatser. Såtrots att vi är ganska medvetna om det här problemet skulle jag vilja sägaatt det går åt fel håll. Det glädjer mig att höra det. Ni säger att ni också är på liknande spår som jag i minatankar just har, att man måste se på den här frågan från olika perspektiv. Det är inte en enkel fråga, den är väldigt komplex. Det är dels rentstrukturellt som du

nämner att det måste finnas infrastruktur. Det måste finnas service, för det handlar om att man ska nu, särskilt nu Corona när vi har haft distansundervisning. Det är många som inte har kunnat ta del av den på grund av att de inte haft ett bredband som tillåter den möjligheten. Men samtidigt handlar det likväl om attityder som du nämner Lena att vi måste också ha, men dels inte inte är på den här synen vi mot dem som har spridit sig så mycket för att det är så mycket misstro, även om det funkar i en ort i en småstad, en liten ort där servicen finns. Det finns företag så har det redan in sig en grundläggande tanke om att vi är alltid den andra som man vänder sig till. Vi tar det som blir över, det är inte.

Prioriteringarna satsas inte hos oss

också. Och samtidigt också när man gör de här satsningarna så blir det ju ofta så att man satsar på dem som man vill ska återvända.

Men Lotta Svensson är ju en forskare som har forskat väldigt mycket på det här området och har kommit fram till att det är väldigt många som stannar. Men ofta ser vi inte dem och det är också ett annat problem att vi har en stor grupp, att vi ofta satsar på fel saker, att vi satsar på dem som ska återvända. Men vi borde kanske satsa på dem som stannar och skapa framtidsför dem och ge dem framtids och möjlighet att utvecklas. För annars så är vår demokrati och vårt samhälle på väg åt fel håll tror jag att.

Pär, vad tänker du om det? Du pratade om projekt och så där förut, men just det här att känna att man inkluderad hela vägen och känna en stolthet för orten där man bor. Är det något som ni kan jobba på från departementets håll?

Ja, verkligen. Det jag skulle säga, det är väldigt högt upp på vår lista över saker vi tänker på. Det är ju det ju rätt så svårt att säga. Hur? Hur skapar man i grunden en positiv känsla och en attityd? Har man en känsla av att det här är ett fint ställe att bo på och det finns många värden i det och jag tycker inte det är det som är intressant nu med Corona. Jag vet inte hur mycket det påverkar. Jag vill gärna höra vad ni tänker om det, men nu så stiger priserna på sommarstugor och hus ute i landet och många som nu ser det går faktiskt att jobba hemifrån. Framförallt tjänstemän får man säga som jobbar från landet fem dagar i veckan och bara komma in ibland. Och då märker man att

om man får välja var man vill bo så vill man ju typiskt inte bo som jag gör i en Stockholmsförort. Tror ni det att Corona kan medföra något nytt? Vad tror du om det? Jo, men absolut. Nu är det ju många som fått bevisat för sig att det faktiskt går att leva på landsbygden. Men fortfarande är nätverksnätverket ett stort problem, speciellt för oss unga, för det kretsar i våra liv nästan helt och hållet.

Men jag tror också vi var inne på attityden där och jag tror det är lika viktigt som att vi ungdomar på landsbygden att vi blir inkluderade till de som bor i stan och deras tjänstemän också och att de från stan liksom blir inkluderade till oss så att det inte hela tiden handlar om att vi ska försöka nå någonting som de i stan har, utan att det blir tvärtom att de också ser det fin hos oss. Jag menar, de har kanske fina skrapor, ramper och tränings hallar, men vi kanske har stubbar och is eller sådana tjänster, så jag tror det är viktigt att man vänder på perspektivet så att attityden förändras och jag tror det finns kvar någon gammal tanke om att vi på landsbygden är moderna, att vi inte lever så gott kanske, men att man försöker motbevisa det. Men efter Corona så tror jag det i alla fall kommer att vara så att man vill ha träffpunkter för det om man tar för Corona såsom unga ofta sa till mig när jag var ute, det var ju. Det finns ingenstans att mötas och träffas och är man inte intresserad av fotboll för fotbollsplaner finns det ju överallt. Men är man inte intresserad av det så finns det väldigt lite sociala aktiviteter och jag är helt övertygad om att vårt samhälle kommer se annorlunda ut efter Corona. Men även efter Corona kommer vi vilja träffas mötas. Det tror jag är en av de utmaningar man har för idag finns det väldigt lite träffpunkter, både för unga men också för vuxna. Och det är ju ändå genom mötet som demokratin, förändring, samhällsförändring uppstår. Så vi måste skapa mötesplatser som gör det möjligt för unga att också prata om stoltheten att bo på landsbygden. Vi ser ju i våra rapporter väldigt tydligt att unga vill vara med och påverka. De är samhällets intresserade. Men vi skapar inte riktigt förutsättningarna för vi vet inte riktigt hur vi ska göra det. Nej, men jag håller helt med. Ofta så är ju har vi märkt de unga för ordet att ungdomarna de vill

och de försöker. Men när de har lämnat ifrån sig en tanke i det, då stoppas det oftast av personer. Politiker, ja, det blir stopp där helt enkelt. Så oftast så handlar det om mottagande sidan faktiskt.

Men min erfarenhet är att när man pratar tillväxt frågor så är det väldigt ofta utifrån ett vuxen perspektiv och kanske ibland nästantill och med lite pensionärers perspektiv. Jag skulle vilja höra av Per. Hur kan man säkra att få in ett ungdoms perspektiv när man pratar tillväxt och landsbygdsfrågor? Jag tänker att det handlar om att utforma en politik där man skickar ett väldigt brett uppdrag till alla som jobbar i mitt perspektiv. Där sitter jag ganska mycket på toppen av många verksamheter. Det handlar om att skicka ut den signalen, att nu, nu måste vi alltså ha det som stora öron och försöka förstå de olika situationer som finns i alla olika landsbygd och vilka olika förutsättningar också finns där. Det handlar förstås om unga är ju en del av det, men det kan ju också vara bredare än så förstås. Att vända frågan politiken så att säga. Vi har ett mål om att det ska vara attraktivt att bo i landsbygd, men vi tänker inte bättre, går till hur det kommer gå till på flera hundra olika sätt och det är svårt för politiker. Vi vill gärna säga hur det, men det är strukturen som jag tycker som vi jobbar med på olika sätt. Sen kan jag se om jag gör reflektionensom. Inte bara den som sitter med vilka verktyg vi har utan som också kommer i grunden själv. Från ett politiskt parti så kan jag ju säga att vi har ju ofta en lite gammaldagsstruktur som vi vill trycka in unga i.

Men om jag förstått rätt så är inte unga en specifik målgrupp i Landsbygdspolitik. Vad tänker du om det? Jag tycker ju att det är väldigt oroande för en del unga här och nu och ska gilla sin hembygd och måste tycka känna en stolthet över där man bor. Men det är ju också så. Vilka är det som ska bo där i framtiden? Och man måste kunna vara med och påverka och vara de som de facto lägger grunden för hur det ska se ut där man vill bo i framtiden. Per Vill du kommentera det? Varför? Varför inte unga en specifik målgrupp? Det är kopplat till dig. Jag som klåfingrighet egentligen. Jag kan ju se att unga är en jätteviktig målgrupp. Och samtidigt, om jag ser ett samhälle i landsbygd eller i glesbygd så hänger ihop med så mycket annat. Om man bara

tittar på unga så får man ju och pekar ut dem särskilt. Och så ser man ju oftast den största saken för unga kanske handlar om. Vi har varit inne på att det kanske handlar om fiber, möjlighet att transportera sig och stämningen för de övriga i samhället. Hur? Hur upplever jag att bo här och ha ett jobb här och vilken status har det? Vilken framtid jag tittar emot? Kanske ännu viktigare än att prata om unga, så därför bakar vi och är mer generella och säger sig skapa attraktiva förutsättningar. Men samtidigt så tycker jag att resultatet av politiken bli en hel del aktiviteter som riktar sig till unga och så ska det också vara.

Men det känns ju som att ansvaret för att unga ska känna sig inkluderade delvis på landsbygden men också i vissa orter runt storstäderna.

Det känns ju som att man inte kan peka ut någon som bär ansvaret specifikt. Eller blir vi inte lite runda i kanterna här? Vad säger du om det?

Jag tänker att man kan inte peka ut någon för att vi har alla ett gemensamt ansvar. Det är både från nationellt, regionalt och lokalt perspektiv vi måste se på den här frågan från alla fronter och alla kanter. Jag ser också som personerna att frågan är ifall man ska peka ut en specifik målgrupp som är så pass bred att den täcks av det generella förslaget. Det är också. Det kan också vara en framgångsfaktor att vi faktiskt slutar peka ut och peka ut unga som en grupp som unga är som hela övriga samhället väldigt, väldigt bred grupp. Det är väldigt olika människor där både återvändare stannar och de som flyttat därifrån aldrig kommer tillbaka. Det är så komplext. Det är inte en homogen grupp och det är inte en enkel fråga som kan lösas från ett håll, utan det måste lösas från alla håll och kanter. Men då är det ju viktigt att någon tar ledartröjan och det är ju oftast nationellt som man får ta ledartröjan på sig. Men frågan måste ju gå

vidare till hela samhället. Ett av skälen till att det är viktigt att hela tiden prata ungdomar är ju därför att de väldigt sällan sitter med i de beslutande organ som finns som i slutändan ska fatta beslut om det är fullmäktige eller regionen eller riksdagen. Där finns inte unga och i alla andra åldrar. När vi finns med där så beaktar vi de saker som vi just nu känner är viktiga. Och därför måste man tror jag alltid tänka lite extra på barn och ungdoms perspektiv för att inte glömma bort det, för

de finns inte i rummet. Det finns ju ett land som brukar sticka ut när det gäller glesbygdens frågor och landsbygdsfrågor. Det är vårt grannland Norge och där har du erfarenheter från och med ungdomens distrikts panel. Kan du berätta vad? Ja, man har fattat beslut om nu att man ska ha ungdomens distriktspanel som ska vara tio unga som representerar hela landet. Unga i åldern 14 till 23 år och de får nu samla in synpunkter från sin distrikt eller sina fylken. Och de ska försöka kanalisera ungasynpunkter till regeringen. Man ska samla det här ungdomens distrikts panel nästa vår för att få insynpunkter från landsbygden. Det tror jag är ett väldigt bra sätt att få in kunskap. Då vi har tänkt på det. Skulle ni ni som är unga och som bor ute på landsbygden och i glesbygden kunna ta ett större ansvar själva för de här frågorna?

Ja, absolut. Men det jag tror är problemet är att ungdomar överlag inte vet om den demokratiska processen.

När jag själv började med unga för ordet då så kom det upp som inflytande, påverkan, delaktighet. Vad är det för något? Så det är väl där någonstans man har tappat, det tror jag. Så jag tror man måste redan från tidig ålder redan i grundskolan, vilket jag tror är en jättebra plattform att informera om demokrati och den processen och hur man driver en fråga

och hur man ska gå till väga för att engagera sig. Man kanske kan testa på att skapa en kampanj, kanske för att då hitta det här hos ungdomarna att man faktiskt kan, för det tror jag man tappar. Och om vi har det så tror jag att många fler ungdomar skulle påverka. Jag vill verkligen trycka på att det är så otroligt viktigt. Du säger att vad är det som finns i hela landet, där dit unga går och spenderar nästan hela sin dag i skolan. Det är utbildningsväsendet som har en otroligt stor roll att spela och även där. Jag tror att framgången för att kunna förstå hur det demokratiska samhället fungerar. Det är ju den klassiska demokratin i skolan, inom civilsamhället.

Det står i läroplanen att man ska låta föreningslivet vara en del av utbildningen. Det händer nästan aldrig. Per du var inne på liderprojekt förut och vilken roll har EU i det här med att? Vilken roll tar EU i att pruta på liksom medlemsländerna att få

unga inkluderade i utvecklingsfrågor av landsbygden? Här diskuteras på EU nivå. Jag tycker EU har en jätteviktig roll. EU bistår ju framförallt med pengar. Det är tydligt att mycket av de pengar som i dag går ut i landsbygdsutveckling på olika sätt och även till unga det de kommer via EU medel. Och det finns en särskild diskussion om åtgärder mot unga i EU också.

Börjar närma oss slutet. Då skulle vilja ha en prioritering av var och en som handlar om. Vad är det viktigaste för att inkludera ungdomar på landsbygden? Om i utvecklingsfrågor. Jag tror på civilsamhället. Jag tror att det är där det stora stora verket händer. Det är där inflytandet skapas. Det är där engagemanget skapas och det är där man lär sig. Man börjar sin livslånga utbildningsresa så jag tror att rätt förutsättningar för civilsamhället, det tror jag är nyckelfaktor. Det tror jag vi behöver börja. Ja, jag tror ju att vi måste trycka på att ungdomar har möjligheter. För ofta har vi många tjänster som till ungdomar, men att ingen vet om dem så att ungdomar vet om sina möjligheter och sina rättigheter och tar sitt ansvar att vara med och påverka.

Ja, att stötta ungas organisering är ju väldigt, väldigt viktigt. Men jag tror att det absolut viktigaste är att ha en attityd, att unga är viktiga och har betydelse och ären tillgång. Jag vill hålla med och visa egentligen att en jättestor utmaning är att komma bortom sådana här ord som gärna använder begrepp som inkludering eller civilsamhälle, också utan att ta bort de här sidorna av att det verkar svårt och konstigt och någonting som någon annan, särskilt en äldre person, håller på med utan att det är en faktisk möjlighet att vara med och påverka på en väldigt massa platser per år. Är det någonting från det här samtalet som du känner att du tar med dig till högsta ort? Mycket. Men jag skulle lyfta upp en särskild sak. En tanke som jag har fått här.

Medan ni har pratat så är det att jag tänker att om den här rösten från unga skulle kunna bli litet tydligare i den politiska diskussionen så skulle vi alla ha jättemycket att tjäna på det. Nu när vi pratar om hur ska vi utvecklas i landsbygd? Så upplever i alla fall jag att diskussionen ofta är att det ska vara samma förutsättningar, alltså likvärdigt tolka som samma förutsättningar och bo i glesbygd som i Stockholm.

Och jag tror att alla som är unga i dag inte haren förväntan på att det ska vara precis på samma sätt. Man behöver inte ha två systembolag inom en halvtimmes resa eller så, utan att den här beskrivningen av vad som är likvärdighet och vad som är ett schyst liv som är anpassat utifrån att vi har en digitaliserad värld och andra förutsättningar. Att den rösten och bilden blir tydligare. Och med det så är landet på den bortom storstan. Slut för den här gången. Jag tackar Per Kallenberg, statssekreterare hos landsbyggsminister Jennie Nilsson. Lena Nyberg, generaldirektör för Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor. Bartosz Stroinski, förbundsordförande i Vi unga och Lovisa Wallin som har varit med i Falköpings kommuns verksamhet. Unga tar ordet.

Och glöm inte att rejta upp det här avsnittet så att andra får ta del av Landet - podden bortom storstan. Jag heter Malin Marcko. Vi hörs.